

Repertoriul jurisprudenței

Cauza T-329/23

**Republica Cehă
împotriva
Comisiei Europene**

Hotărârea Tribunalului (Camera a zecea extinsă) din 9 aprilie 2025

„Resurse proprii ale Uniunii – Răspundere financiară a statelor membre – Obligația statelor membre de a pune la dispoziția Comisiei resurse proprii – Plata către Comisie a sumelor corespunzătoare resurselor proprii nerecuperate – Taxe la import – Importuri de produse textile, de încălțăminte și de ochelari de soare din Asia – Valoare în vamă – Lipsa subevaluării – Lipsa obligației de a constitui o garanție înainte de acordarea liberului de vamă – Îmbogățire fără justă cauză a Uniunii”

1. *Resurse proprii ale Uniunii Europene – Constatarea și punerea la dispoziție de către statele membre – Punere la dispoziție însoțită de rezerve – Acțiune întemeiată pe îmbogățirea fără justă cauză a Uniunii – Sarcina probei (art. 268 și art. 340 al doilea paragraf TFUE)*

(a se vedea punctele 38 și 39)

2. *Uniunea vamală – Tariful vamal comun – Valoare în vamă – Stabilire – Metode de stabilire – Stabilire pe baza unei valori statistice precum prețul minim acceptabil (PMA) – Inadmisibilitate în ceea ce privește stabilirea valorii în vamă potrivit metodei reziduale – Utilizare a unei valori statistice rezervată detectării importurilor care ar putea fi subevaluate (Regulamentul nr. 2913/92 al Parlamentului și al Consiliului, art. 29)*

(a se vedea punctele 82-84 și 93)

3. *Resurse proprii ale Uniunii Europene – Protecția intereselor financiare ale Uniunii Europene – Obligație a statelor membre – Constituire a unei garanții pentru importuri susceptibile să prezinte o valoare în vamă subevaluată – Condiție – Elemente care permit calcularea unei valori vamale mai mari decât cea stabilită pe baza valorii în vamă declarate [Regulamentul nr. 2913/92 al Parlamentului European și al Consiliului, art. 13 alin. (1) și art. 29, 30 și 31; Regulamentul nr. 2454/93 al Comisiei, art. 248 alin. (1)]*

(a se vedea punctele 85-87, 94 și 95)

Rezumat

Sesizat cu o acțiune în îmbogățire fără justă cauză a Uniunii Europene, pe care o admite, Tribunalul se pronunță cu privire la o problemă inedită referitoare, pe de o parte, la examinarea unei acțiuni introduse de un stat membru în temeiul unei pretense îmbogățiri fără justă cauză a resurselor proprii în domeniul vamal și, pe de altă parte, la luarea în considerare a unei valori statistice ca bază pentru calcularea valorii în vamă a mărfurilor.

Ca urmare a eliminării, de la 1 ianuarie 2005, a tuturor contingentelor aplicabile importurilor de produse textile și de îmbrăcăminte originare din țări membre ale Organizației Mondiale a Comerțului (OMC), Uniunea a fost expusă unei cantități foarte mari de importuri de produse textile și de încălțăminte din Asia, în special din China, precum și unui risc de subevaluare a valorii în vamă a importurilor respective. Ca răspuns la acest risc, operațiunea de control prioritar¹ numită ACP „Discount” (denumită în continuare „ACP Discount”), la care au subscris toate statele membre, prevedea controale vamale mai aprofundate și viza importurile de anumite produse textile, de încălțăminte și de ochelari de soare, provenind din China, din Thailanda și din Vietnam, cu o valoare în vamă redusă. În cadrul acestei operațiuni fuseseră stabilite praguri de risc. Acestea permiteau autorităților vamale ale statelor membre să detecteze valorile deosebit de scăzute declarate la import și, în consecință, importurile care prezentau un risc semnificativ de subevaluare a valorii lor în vamă. În acest scop au fost create douăzeci de coduri ale Tarifului integrat al Uniunii Europene, iar, pentru fiecare dintre aceste coduri, Comisia Europeană a stabilit un „preț mediu corectat” (denumit în continuare „PMC”). Apoi a fost calculată o medie pentru întreaga Uniune pe baza mediei aritmetice a PMC-urilor constatate în toate statele membre, fiind excluse totodată valorile anormal de ridicate sau de scăzute. În sfârșit, „prețul minim acceptabil” (denumit în continuare „PMA”), care corespunde cu 50 % din PMC, a fost calculat și utilizat ca prag de risc.

În perioada 10-14 noiembrie 2014, Comisia a efectuat o misiune de inspecție în Republica Cehă, referitoare la punerea în aplicare de către aceasta din urmă a ACP Discount. În urma acestei misiuni, Comisia a transmis autorităților cehe un raport în care și-a exprimat rezervele cu privire la punerea în aplicare a acestei operațiuni. Mai concret, aceasta a concluzionat că nu a existat un control eficient al tuturor declarațiilor vamale în cauză și că toate mărfurile făcuseră obiectul unui liber de vamă fără cerere de garanție, în pofida unor suspiciuni rezonabile cu privire la existența unei evaluări a valorii în vamă a mărfurilor menționate. Potrivit Comisiei, acest lucru a avut drept consecință o pierdere de resurse proprii tradiționale ale Uniunii de care erau responsabile autoritățile cehe, care era egală cu diferența dintre taxa vamală calculată pe baza valorii în vamă declarate și cea calculată pe baza PMA. În cursul schimburilor de corespondență dintre Republica Cehă și Comisie, cu ocazia cărora aceasta din urmă nu a acceptat elementele de probă furnizate de statul membru, Comisia a insistat în mod regulat ca acesta să pună la dispoziția bugetului Uniunii, într-o primă etapă, diferența dintre taxa vamală calculată pe baza valorii în vamă declarate și taxa calculată pe baza PMA, apoi diferența dintre taxa vamală calculată pe baza valorii în vamă declarate și taxa calculată pe baza PMC (în loc de PMA). Deși s-a opus în mai multe rânduri, Republica Cehă a pus la dispoziția bugetului Uniunii, în anumite condiții, sumele rezultate din calculul diferențelor evocate mai sus. La 22 iunie 2020 a fost efectuată o compensare parțială a sumei plătite în favoarea Republicii Cehe.

În acest context, Republica Cehă a introdus prezenta acțiune, întemeiată pe îmbogățirea fără justă cauză a Uniunii.

¹ În temeiul articolului 13 alineatul (2) din Regulamentul (CEE) nr. 2913/92 al Consiliului din 12 octombrie 1992 de instituire a Codului vamal comunitar (JO 1992, L 302, p. 1, Ediție specială, 02/vol. 5, p. 58, denumit în continuare „Codul vamal comunitar”).

Aprecierea Tribunalului

În primul rând, Tribunalul amintește normele în materie de probă aplicabile unei acțiuni în despăgubire întemeiate pe îmbogățirea fără justă cauză a Uniunii. Potrivit jurisprudenței Curții, în cadrul unei acțiuni de această natură, introdusă de un stat membru care a pus la dispoziția Comisiei un quantum al resurselor proprii ale Uniunii prin formularea unor rezerve cu privire la temeinicia poziției acesteia din urmă, revine Tribunalului sarcina de a aprecia printre altele dacă sărăcirea statului membru care are calitatea de reclamant, corespunzătoare punerii la dispoziția Comisiei a acestui quantum, și îmbogățirea corelativă a acesteia din urmă își găsesc justificarea în obligațiile care se impun statului membru respectiv în temeiul dreptului Uniunii în materie de resurse proprii ale Uniunii sau sunt, dimpotrivă, lipsite de o astfel de justificare².

Astfel, revine statului membru care are calitatea de reclamant sarcina de a demonstra că nu era obligat, în temeiul normelor Uniunii care reglementează sistemul resurselor proprii, să pună la dispoziția Comisiei quantumul resurselor proprii care fac obiectul litigiului și că s-a conformat obligațiilor care îi revin în acest sens. Această sarcină a probei nu are însă drept consecință faptul că Comisia se poate limita la a enunța, la modul general și fără elemente de probă care să susțină acest aspect, că elementele invocate în acest context de statul membru nu sunt suficiente.

În al doilea rând, în ceea ce privește relevanța valorii statistice ca bază pentru estimarea valorii în vamă, Tribunalul constată că Comisia susține în esență că, atât timp cât valoarea în vamă declarată este inferioară PMA, aceasta nu poate fi acceptată și, în consecință, constituirea unei garanții trebuie să fie solicitată de autoritățile naționale înainte de acordarea liberului de vamă. Or, acesta consideră că ipoteza potrivit căreia orice valoare în vamă inferioară PMA trebuie în principiu să fie respinsă, indiferent de amploarea îndoielilor care subzistă sau nu după verificările și controalele efectuate de autoritățile vamale, ar încălca marja de manevră de care se bucură statele membre prin efectuarea de controale vamale și reglementarea vamală care prevede o procedură specifică în cazul repunerii în discuție a valorii în vamă declarate.

Prin urmare, Tribunalul consideră că o valoare statistică precum PMA poate fi utilizată numai ca un instrument de analiză a riscurilor, cu alte cuvinte, un instrument care permite detectarea pe baza unor profiluri de risc a importurilor care pot fi subevaluate și pentru care sunt necesare verificări, iar nu pentru a stabili valoarea lor în vamă.

În al treilea și ultimul rând, în cadrul unei evaluări a posibilităților reale ale autorităților vamale cehe de a stabili o valoare în vamă mai ridicată, Tribunalul examinează dacă, prin aplicarea metodelor secundare³ pentru stabilirea valorii în vamă, aceste autorități ar fi putut ajunge la o valoare vamală mai mare decât valoarea de tranzacție⁴ și dacă, în consecință, constituirea unei garanții înainte de acordarea liberului de vamă pentru mărfurile în cauză ar fi contribuit la protecția intereselor financiare ale Uniunii.

În această privință, trebuie amintit că obiectivul unei garanții este de a permite autorităților vamale, pe de o parte, să autorizeze acordarea liberului de vamă pentru mărfuri, continuând totodată examinarea acestora din urmă și a documentației care le însoțește, și, pe de altă parte, să se evite ca o potențială datorie vamală care rezultă dintr-o astfel de verificare să nu mai fie recuperată. Așadar, constituirea unei garanții contribuie la protecția intereselor financiare ale Uniunii numai în ipoteza în care autoritățile vamale ale unui stat membru dispun de elementele

² A se vedea în acest sens Hotărârea din 9 iulie 2020, Republica Cehă/Comisia (C-575/18 P, EU:C:2020:530, punctul 83).

³ Prevăzute la articolul 30 și 31 din Codul vamal comunitar.

⁴ În temeiul articolului 29 din Codul vamal comunitar.

care le permit să calculeze un quantum al taxelor vamale superior celui perceput pe baza valorii în vamă declarate și, prin urmare, să constate un drept suplimentar de resurse proprii în beneficiul Uniunii. Pe de altă parte, Tribunalul amintește că o valoare statistică precum PMA nu servește la stabilirea valorii în vamă a mărfurilor, nici măcar în cadrul stabilirii valorii potrivit metodei reziduale.

Astfel, având în vedere că utilizarea unor valori în vamă arbitrare sau fictive era exclusă de Codul vamal comunitar⁵ și de jurisprudență, Tribunalul constată că dosarul nu cuprinde elemente care să permită să se concluzioneze că aplicarea metodei reziduale⁶ ar fi condus la perceperea unui quantum suplimentar de taxe vamale și, astfel, de resurse proprii ale Uniunii.

În consecință, Tribunalul concluzionează că Republica Cehă nu era obligată, în temeiul normelor Uniunii care reglementează sistemul resurselor proprii, să pună la dispoziția Comisiei quantumul resurselor proprii care fac obiectul litigiului, obligând-o pe aceasta din urmă să i-l restituie statului membru în cauză.

⁵ Articolul 30 alineatul (2) din Codul vamal comunitar.

⁶ În temeiul articolului 31 din Codul vamal comunitar.